

Posudek oponenta

na diplomovou práci Bc. Evy Bazalové na téma: „*Reflexe hodnot v sociální práci se zaměřením na práci v charitě*“.

Ve své magisterské diplomové práci studentka prokázala schopnost samostatně zpracovat zvolené téma. Magisterská diplomová práce byla vytvořena s využitím určitého množství informačních zdrojů s důrazem na nejnovější publikace v oboru. Zajímá mne, jaký je názor autorky na knihu Bílý, J.: *Základy etiky, estetiky a religionistiky*. Praha: Eurolex Bohemia 2005. Jak hodnotí autorka současnou českou odbornou literaturu vztahující se k tématu její diplomové práce? S ohledem na začátek kapitoly na s. 21 mne zajímá, zda autorka měla v ruce knihu Prudký, L.: *Inventura hodnot. Výsledky sociologických výzkumů hodnot ve společnosti České republiky*. Praha: nakl. Academia 2009. Text na s. 58-61 si zasloužil větší pozornost s ohledem na díla zmiňovaných psychologů (Freud, Hartmann, Adler, Jung a Fromm). Odkazy na jedno sekundární dílo dávají textu podobu povrchní parafráze.

S ohledem na to, že rozsah magisterské diplomové práce by se měl pohybovat mezi 70 a 90 stranami textu, předložená práce tuto povinnost splňuje (text končí na s. 126). Zajímá mne, jakým způsobem během psaní práce autorka propojila kapitoly 1-4 (s. 8-82, které působí až učebnicovým dojmem) s kapitolami 5-7 (s. 83-123)? Bylo nakonec vůbec potřeba psát následující kapitoly věnující se sociální práci v Charitě? Mají podle ní něco společného myšlenky „velkých filosofů“ s realitou současné sociální práce v Charitě v Čechách? U kapitoly č. 4 bych to chápal. Je zajímavé, že po desítkách stran primárně „nekřesťanské filosofie“ nakonec čtenář narazí na tvrzení „*Starému zákonu se zde více nevěnuji. Jedním důvodem je přesah možností této práce, druhým skutečnost, že současná morálka a etika vycházejí především z nadstavby, tj. z Nového zákona a z návratu k počátečním záměrům Stvořitele – k samotné podstatě skutků*“ (s. 75/76).

Z hlediska formální úrovně práce je potřeba zmínit grafickou úroveň předloženého textu. Studentka se snažila během zpracovávání zamezit překlepům ve výsledném textu, což podtrhuje celkový pozitivní dojem z práce. Formální požadavky na práci se většinou řídí Metodickou pomůckou ke zpracování závěrečných prací na TF JU a Opatřením děkana ke zpracování bakalářských a diplomových prací na TF JU. S ohledem na smysluplnost členění na kapitoly a celkovou přehlednost byla práce většinou dostatečně zvládnuta. Nepochopil jsem význam a použitý název u dvoustránkové (!) kapitoly č. 8 *Diskuse*. Nejsme si zcela jistí, zda *Závěr* v této podobě naplňuje doporučení Metodické příručky.

Vypracování poznámek pod čarou se řídí Metodickou pomůckou ke zpracování závěrečných prací na TF JU a je ve většině případů dostatečné. V některých případech mohlo být pro zjednodušení záznamu používán výraz *tamtéž* (např. poznámka pod čarou č. 58, 105, 119, 128, 129, 131, 132 atd. Konkrétně s. 94 a 95 jsou z tohoto pohledu poměrně specifické!). Chybí mi zdroj u citátu „... *vůle (se) nachází již v přirozeném zdravém rozumu, a ... nechají jej tím jasněji zazářit*.“ (s. 31). Nebo se k tomu má přiřadit poznámka pod čarou č. 79? Pokud sledujeme jazykovou stránku práce, pak stylistická vyspělost a gramatická úroveň splňuje požadavky kladené na tento druh textu.

Co se týče obsahové stránky, tak cíle práce byly formulovány jasně (již první věta Úvodu na s. 6 zní „*Cílem mé diplomové práce je představit pojem „hodnota“, analyzovat ho na základě literatury a zmapovat jeho vliv a souvislosti s jednáním člověka*“) a metodika zpracování je vhodně zvolena.

Dále vidím několik témat k diskusi:

1. Na s. 10 píšete: „*Svoboda lidské vůle je proto základní podmínkou pro mravní postoj a morálku*.“ Domníváte se tedy, že podobné jednání je tedy obecně lidské? Jak tedy potom například podle Vašeho názoru analyzovat souvislosti třeba mezi islámským náboženským fatalismem¹ a rozvojem práce Červeného půlměsíce? Hned dále totiž píšete, že „*Z kulturních vzorců, priorit, tradic a zkušeností lidstva vyplývá žádoucí nebo nežádoucí chování a jednání v každé společnosti*“. Takže kulturní vzorce (.) nebo svoboda lidská vůle?²
2. Na s. 10 píšete: „*Podle Aristotela musí etika zkoumat, které z mnoha možných postojů člověka jsou dobré a které jsou zavrženíhodné nebo špatné*.“ Můžete nezasvěcenému čtenáři přiblížit rozdíl mezi zavrženíhodným a špatným?
3. Opravdu se domníváte, že „*Až novověk přišel s tím, že člověk cíl nemá. To způsobila Darwinova evoluční teorie, pro kterou byla zásadní otázka genů a přežití člověka jako druhu*.“ (s.

¹ Prosím neplést si s islámským náboženským fanatismem.

² To, že je ta čárka v závorce, má svůj význam. Nejedná se o chybu.

- 12). Dříve v historii případy nihilismu nenalezneme? Konkrétně v případě novověku je to pouze „vina“ Darwinovy teorie? Viz dále téma k diskusi č. 7.
4. Co Vás vedle k použití knihy PROCTOR, R. N. *Rasová hygiena: Lékařství v době nacismu*. Academia 2009 jako zdroj k větě „Již dlouho v naší společnosti darwinismus velmi silně zdůrazňuje význam spolupráce a kooperace pro přežití“ (v diplomové práci s. 12/13)
 5. Můžete, prosím, rozvinout myšlenku „**první typ morálky se projevuje jako univerzální povinnosti, které nám vnucuje společenský život a zavazují nás spíše vůči společenství než vůči lidstvu**“ (s. 15). Nejsme si zcela jistý vztahem pojmů „společenství“ a „lidstvo“.
 6. Kde přímo v díle Tomáše Akvinského nalezneme, že „stavěl etiku na přirozeném zákonu, který zní: *konat dobro a neodpouštět zlo*.“ (s. 17).
 7. Proč na s. 18 přecházíte z argumentace Tomáše Akvinského hned k Sigmundu Freudovi? Cíle je věta na začátku s. 19 „*Charles Darwin popíral to, že svědomí je člověku vrozené. Považoval ho jen za součást a záležitost lidského vývoje*“?
 8. Na s. 22 píšete „*Vývojovými stádii lidské morálky se zabývali psychologové Jean Piaget a Lawrence Kohlberg*“. Existují nějaká zásadní díla (pak kde je odkaz na zdroje), nebo je ta věta ve Vaší práci samoučelná? Dále věta „*čím více jde člověku o slast, tím více mu uniká*“ (V. E. Frankl) je převzata z Anzenbacherova *Úvodu do filosofie*?
 9. Na s. 72 píšete „*Ateista může žít s břemenem viny za svá pochybení, snažit se o jejich nápravu a odpuštění od těch, kterým ublížil s nejistotou, zda mu bude odpuštěno*“. Toto tvrzení vztahujete pouze evropské ateisty (kteří měli možnost seznámit se s civilizačním základem vycházejícím mimo jiné i z křesťanství), nebo na ateismus obecně (univerzálně)? Jak se k tomu mají potom neteistické náboženské systémy?
 10. Můžete blíže specifikovat: „*Při analýze literatury jsem narazila na návrh, jak by bylo možné zajistit, aby se etické principy v práci sociálních pracovníků neztrácely, ale naopak, aby délka praxe byla potvrzením pro jejich platnost. Reakcí na tento návrh by mohlo být zřízení Etické komise, která by fungovala při Asociaci sociálních pracovníků a byla by plně akceptovaná členskou základnou. Je otázkou, zda může profesní svaz kontrolovat individuální morálku a následně morálku profesionální?*“ (s. 104). Mám si to představit³ jako akční výbor, národní výbor, uliční výbor ?
 11. Jen pro informaci, na s. 114 píšete „*Totalitní Československá socialistická republika měla zájem soustředit sociální a rekreační péči o duchovní a církevní zaměstnance, výrobu a prodej devocionálií a vydávání periodického i neperiodického tisku a publikací do jedné organizace pod státním dohledem. Tomuto předpokladu vyhovovala Česká katolická charita (ČKCH), proto tomuto záměru musel být dán zákonný podklad. Stal se jím zákon 68/1951 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky*.“ Název státu se používá až od změny ústavy v roce 1960.

Diplomovou práci Bc. Evy Bazalové na téma: „*Reflexe hodnot v sociální práci se zaměřením na práci v charitě*“ **doporučuji** k obhajobě a po uspokojivé obhajobě navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích 2.5. 2012

 Mgr. Martin Klapetek, PhD.
 Katedra filosofie a religionistiky
 Teologická fakulta Jihočeské univerzity

³ A to používám pouze termíny spojované s naší novodobou historií.